

Hardinxveld-Giessendam, 21 november 2025

Zienswijze op de ontwerp-Herziening Omgevingsbeleid Zuid-Holland 2025

Namens: Stichting Huurdersraad Hardinxveld-Giessendam

Aan: Provinciale Staten van Zuid-Holland (**Team Omgevingsbeleid**)

Betreft: Lokale impact Herziening Omgevingsbeleid – oproep tot maatwerk, versnelling en bestuurlijke verankering

Geachte leden van het Team Omgevingsbeleid,

De woningnood in Hardinxveld-Giessendam is geen abstract beleidsvraagstuk, maar een dagelijkse realiteit die onze gemeenschap ontwricht. Namens de Huurdersraad Hardinxveld-Giessendam willen wij onze zienswijze kenbaar maken ten aanzien van de ontwerp-Herziening Omgevingsbeleid 2025 en het bijbehorende Omgevingseffectrapport.

Wij waarderen de inzet van de provincie om te komen tot een integrale en toekomstgerichte beleidsstructuur. Tegelijkertijd constateren wij dat de voorgestelde herziening voor onze gemeente aanzienlijke knelpunten met zich meebrengt, die wij hierbij onder uw aandacht brengen.

Beperking van lokaal maatwerk

De herziening markeert een duidelijke verschuiving van decentraal maatwerk naar provinciale regie. Waar gemeenten voorheen ruimte hadden om lokaal invulling te geven aan woningbouw, natuur en infrastructuur, worden nu striktere kaders opgelegd via geometrische begrenzingen, verplichte woonmixen en generieke toetsingscriteria. Voor een gemeente als Hardinxveld-Giessendam, met een kleinschalige structuur en unieke sociale dynamiek, betekent dit een beperking van de bestuurlijke flexibiliteit en het vermogen om adequaat in te spelen op lokale woonbehoeften.

Hoewel centrale regie op provinciaal niveau begrijpelijk is vanuit het streven naar samenhang en schaalvoordeel, mag dit niet ten koste gaan van de unieke kennis en ervaring die lokaal aanwezig is. Gemeenten zoals Hardinxveld-Giessendam beschikken over diepgewortelde inzichten in hun sociale structuur, demografische dynamiek en ruimtelijke mogelijkheden. Juist deze decentrale kennis is essentieel om beleid effectief en doelgericht te laten landen. Een generiek kader kan centraal worden ontworpen, maar moet lokaal worden ingevuld — anders mist het beleid aansluiting bij de werkelijkheid op straat.

Urgentie van de woningbouwopgave

De woningbouwopgave in onze gemeente is urgent. De woonketen zit nu al op slot: jongeren vinden geen passende woning, ouderen blijven noodgedwongen in te ruime woningen wonen, en doorstroming stokt. Als de herziening onverkort wordt aangenomen, zal deze situatie zich in de toekomst verder verscherpen. De gemiddelde huishoudgrootte daalt, waardoor het aantal huishoudens toeneemt. Dit vraagt om méér woningen, niet alleen in aantal, maar ook in variatie en toegankelijkheid.

Tegelijkertijd neemt de vergrijzing toe. Jongeren die nu vertrekken, keren niet terug en kunnen hun rol als mantelzorger niet meer vervullen. Dit leidt tot een structurele toename van zorgkosten binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO), terwijl de capaciteit van lokale zorgstructuren al onder druk staat. De demografische dynamiek vormt een vicieuze cirkel: het gebrek aan passende woningen ondermijnt het sociale kapitaal, wat leidt tot stijgende collectieve uitgaven en afname van sociale cohesie.

Zolang de krapte op de woningmarkt blijft bestaan, worden jongeren gedwongen langer thuis te wonen. Dit heeft niet alleen een mentale weerslag, maar belemmert ook het stichten van jonge gezinnen. De onzekerheid over woonruimte leidt tot uitstel van belangrijke levenskeuzes en vergroot de druk op jonge huishoudens. Steeds meer jongeren komen hierdoor in de knel, met gevolgen voor hun welzijn én voor de vitaliteit van onze gemeenschap. Waar jongeren vertrekken en ouderen vereenzamen, brokkelt de sociale infrastructuur af: sportverenigingen krimpen, scholen sluiten klassen, en mantelzorg verdwijnt.

Vertraging door opeenvolgende toetsing

Daarnaast constateren wij dat de doorlooptijd van woningbouwprojecten onnodig wordt verlengd door opeenvolgende toetsing en gefragmenteerde onderzoeksprocedures. Ecologische, archeologische en bodemkundige onderzoeken worden vaak na elkaar uitgevoerd, wat leidt tot jarenlange vertraging. Wij pleiten voor een integrale en parallelle aanpak, zodat projecten sneller tot uitvoering kunnen komen. Dit is een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeenten én provincie.

Wij pleiten dan ook voor een integraal onderzoeksplan en parallelle toetsing, zodat vertraging wordt voorkomen en projecten sneller tot uitvoering kunnen komen. Daarbij willen wij wijzen op de praktische kansen die ontstaan wanneer kleinschalige projecten in elkaars nabijheid slim worden gekoppeld.

Koppeling van werkzaamheden als versnellingsstrategie

In Hardinxveld-Giessendam bevinden zich meerdere woningbouwinitiatieven binnen een beperkte straal. Door werkzaamheden zoals grondverzet, bodemvoorbereiding en infrastructuur aan elkaar te koppelen, kunnen aanzienlijke tijdswinst en kostenbesparing worden gerealiseerd. Een concreet voorbeeld: het afgraven van zand bij het ene project kan direct worden benut voor ophoging bij het andere project. Dit voorkomt dubbele logistiek, reduceert wachttijden en maakt het mogelijk om binnen één vergunningentraject meerdere deelprojecten te versnellen. Dergelijke synergie is alleen haalbaar wanneer toetsing en planning integraal en gelijktijdig plaatsvinden.

Wij verzoeken Provinciale Staten daarom om een kader te ontwikkelen waarin:

- Ruimtelijke clustering van kleinschalige projecten als uitgangspunt wordt genomen voor toetsing en vergunningverlening.
- Gecombineerde onderzoekroutes worden toegepast, waarbij één ecologisch of archeologisch onderzoek meerdere projecten tegelijk dekt.
- Logistieke synergie wordt erkend als versnellingscriterium binnen de beoordeling van projectaanvragen.
- Planologische medewerking wordt verleend aan verdere ontwikkeling van 't Oog, zodat voorbereidende werkzaamheden en onderzoekstrajecten tijdig kunnen starten.

In een tijd waarin de woningnood acuut is, is deze werkwijze niet alleen wenselijk, maar noodzakelijk.

Sociale huur en bestuurlijke verankering

Sociale huurwoningen worden in het ontwerpbeleid niet erkend als “groot openbaar belang”, waardoor versnelde vergunningsroutes niet van toepassing zijn. Dit belemmert de realisatie van de gemeentelijke ambitie om 280 sociale huurwoningen toe te voegen tot 2035. Zonder deze woningen dreigt niet alleen fysieke schaarste, maar ook sociale ontwrichting.

Daarnaast constateren wij dat het ontwerpbeleid onvoldoende borging biedt voor een intergenerationele woonmix en dat regionale strategieën zoals Smart Delta Drechtsteden onvoldoende democratisch verankerd zijn. De gemeenteraad van Hardinxveld-Giessendam heeft te weinig invloed op plannen die de lokale leefomgeving direct raken. Zonder lokale verankering dreigt bestuurlijke marginalisering en ontstaat het risico op beleidsmatige frictie tussen provincie en gemeente.

Een beleid dat versnelling beoogt, maar projecten vertraagt; dat inclusie predikt, maar doorstroming belemmert — dat beleid mist zijn doel.

Oproep tot beleidsaanpassing

Wij doen daarom een dringend beroep op Provinciale Staten om de volgende beleidsaanpassingen te overwegen:

1. Juridische erkenning van sociale woningbouw als “groot openbaar belang”, zodat versnelde procedures mogelijk worden.
2. Uitzonderingsruimte voor kleinschalige projecten binnen bestaand stedelijk gebied, door vrijstelling van stikstoftoetsen, ecologisch veldonderzoek en archeologische verplichtingen.
3. Parallele uitvoering van onderzoeken en integrale toetsing, zodat doorlooptijden worden verkort en versnelling daadwerkelijk mogelijk wordt.

4. Verankering van lokale woonbehoeften als uitgangspunt binnen regionale programmering, met een intergenerationele woonmix als harde randvoorwaarde.
5. Introductie van een participatiekader, waarin een “participatiebewijs” van corporatie en Huurdersraad volstaat voor inspraak bij sociale projecten.
6. Structurele monitoring van regionale voortgang en transparantie richting gemeenteraden, zodat beleidskeuzes tijdig kunnen worden bijgestuurd.
7. Facilitering van projectkoppeling en logistieke synergie als versnellingsstrategie binnen vergunningverlening.
8. Planologische medewerking aan verdere ontwikkeling van 't Oog, als noodzakelijke voorwaarde voor versnelling en koppeling van werkzaamheden.

Wij rekenen op Provinciale Staten om niet alleen beleid te maken, maar ook verantwoordelijkheid te nemen voor de leefbaarheid van dorpen als het onze. De voorgestelde aanpassingen zijn geen verzoek, maar een noodzaak. Wij rekenen op uw daadkracht om deze noodzakelijke koerswijziging te realiseren

Hoogachtend,

H.H. Tor

Bestuursvoorzitter Stichting Huurdersraad Hardinxveld-Giessendam